

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดให้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาปรากฏการณ์ต่างๆ ในชุมชนหมู่บ้านด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจกระบวนการและวิธีการจัดการปัญหาและอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชน โดยเน้นข้อมูลในพื้นที่อย่างละเอียดและให้มีสมบรูณ์มากที่สุด ทุกแง่ ทุกมุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งไปที่ตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ กลุ่มผู้นำส่วนท้องถิ่นและกลุ่มผู้นำ ในชุมชนเองเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจปรากฏการณ์ต่างๆและพฤติกรรมของคนในชุมชน ที่เกิดขึ้นจริง ไม่ใช่ของผู้วิจัยเองโดยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ขอบเขตพื้นที่ในการวิจัย

โดยสอบถาม สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ชุมชน กลุ่มผู้นำขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและกลุ่มผู้นำชุมชน ภาคประชาชน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับชุมชนในพื้นที่อย่างใกล้ชิด เช่น เจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ สาธารณสุข ฝ่ายปกครอง ผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เป็นต้น โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างของผู้ให้สัมภาษณ์และพื้นที่ โดยใช้หลักเกณฑ์หลายประการ ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ในการวิจัย กระจายทั่วพื้นที่ของอำเภอปาย จำนวน 7 ตำบล 7 หมู่บ้าน 7 ชนเผ่า คือ

- 1) บ้านสันติชล หมู่ที่ 5 ต.เวียงใต้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน (จีนฮ่อ)
- 2) บ้านแก่งหอม หมู่ที่ 5 ต.เมืองแปง อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน (ม้ง)
- 3) บ้านแม่เฒ่า หมู่ที่ 7 ต.ทุ่งยาว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน (ลีซอ)
- 4) บ้านหัวแม่เมือง หมู่ที่ 7 ต.เวียงเหนือ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน (ลีซอ)
- 5) บ้านแม่หมืองหลวง หมู่ที่ 5 ต.โป่งสา ปาย จ.แม่ฮ่องสอน (กะเหรี่ยง) (ลีซอ)
- 6) บ้านหัวหวาย หมู่ที่ 8 ต.แม่ฮี้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน (มูเซอร์)
- 7) บ้านยะโป้ หมู่ที่ 4 ต.แม่นาแดง อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน (มูเซอร์) (ไทใหญ่) (ต่างด้าว)

3.2 วิธีการใช้ในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการกระทรวงกลาโหม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวง

สาธารณสุข ที่ปฏิบัติงานในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน 20 คน ผู้นำองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นใน 7 ตำบลจำนวน 20 คน และผู้นำชุมชน แกนนำภาคประชาชน แกนนำเยาวชนจำนวน 20 คน คนรวมทั้งสิ้น 60 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเข้าไปสัมภาษณ์อย่างใกล้ชิดเพราะมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในพื้นที่อยู่แล้ว ได้พบปะ พูดคุย และการศึกษาบริบทของชุมชนได้มองเห็นสภาพต่างๆ ไปมาแล้ว ในการนี้ได้ใช้วิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ มาเป็นส่วนประกอบดังนี้

1. การพบปะ สันทนากลุ่มในชุมชน
2. การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม
3. การสังเกต
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบการวิจัย
 - 4.1 เครื่องบันทึกเสียง
 - 4.2 กล้องถ่ายรูป
 - 4.3 แบบสัมภาษณ์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาและวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือการศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลจาก

- เชิงเอกสารโดยการค้นคว้าจากหนังสืออ้างอิง ในสาระสำคัญของนโยบาย ของรัฐ กระทรวงที่เกี่ยวข้อง ผลงานวิจัย บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารทางราชการที่เปิดเผยได้ ข่าวสาร บทความ เอกสารสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลในขั้นนี้ใช้เวลาค้นคว้ารวมระยะเวลาทั้งสิ้น 1 เดือน

- ออกแบบสัมภาษณ์ เพื่อทราบแนวทางกระบวนการ วิธีการ ปัญหาอุปสรรคในการเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้ชุมชนอำเภอปายจังหวัดแม่ฮ่องสอนของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 ทศนะโดยทั่วไปที่มีต่อกระบวนการเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้ชุมชนอำเภอปายจังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยสัมภาษณ์ ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในชุมชนอำเภอปาย

ตอนที่ 2 ทศนะโดยทั่วไปที่มีต่อ การดำเนินงานของกระบวนการเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้ชุมชนอำเภอปายจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยสัมภาษณ์ ผู้นำองค์กรส่วนบริหารในท้องถิ่นในชุมชนอำเภอปาย

ตอนที่ 3 ทศนะโดยทั่วไปที่มีต่อ การดำเนินการตามกระบวนการเสริมสร้างความมั่นคง
เข้มแข็งให้ชุมชนอำเภอปายจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยสัมภาษณ์ กลุ่มผู้นำชุมชนแกนนำภาค
ประชาชน แกนนำเยาวชน ของชุมชนอำเภอปาย

ผู้วิจัยได้ แสดงตัว เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ให้กลุ่มตัวอย่างรับทราบ ขอความร่วมมือในการ
ดำเนินการโดยเข้าไปพบผู้นำหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เพื่อขออนุญาตเข้าไปในชุมชนเพื่อ
ศึกษาวิจัย จากนั้น จึงเข้าไปพบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กลุ่มผู้นำส่วนท้องถิ่น และ
กลุ่มผู้นำชุมชน แกนนำภาคประชาชน แกนนำเยาวชนตามลำดับ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลได้ตามที่ต้องการ ตามวัตถุประสงค์แล้ว ได้นำข้อมูลที่ชัดเจน สมบูรณ์มา
ตีความให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์
เปรียบเทียบ กับแนวคิดทฤษฎีที่ได้ทบทวนและรวบรวมไว้ แล้วจึงได้นำ ไปปรึกษาและขอ
คำแนะนำเพิ่มเติมจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อจะได้เก็บข้อมูลได้ถูกต้องตรงตามประเด็นและสามารถ
สรุปอภิปรายผลตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างครอบคลุม ชัดเจน และสมบูรณ์ต่อไป